

5000

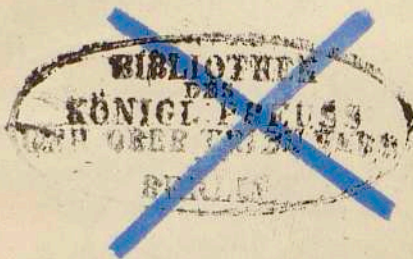

500.

Merckelbach, Thom.,

Privilegium materia.

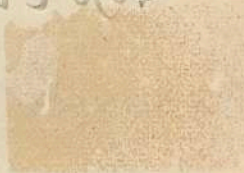
44/60998

~~LIBRARY~~
~~UNIVERSITY OF BERLIN~~

380144/60998(6)

Virtu
Chris

101.

^{ca.}
Priuilegiorum

*Materia tam ex Iure scripto, quàm Inter-
pretum traditionibus hinc inde collecta,
& in certas conclusiones me-
thodicè redacta:*

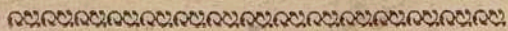
Quam,
DEO OPT. MAX. IUVANTE:

EX DECRETO AMPLISSI-
mi Iureconsultorum Ordinis in
Inclyta Basiliensi Academia, ad
consequendum Doctoratus in vtroque
Iure gradum, institutâ disputatione
publicâ excutiendam
proponit

THOMAS MERCKELBACH,
Susatensis.

In aula Iureconsultorum

Ad diem 13. Septemb. hora consueta.

BASILEÆ,
Typis CONRADI VVALDKIRCHIL.
CIO IO XCV.

28
Grades

*Virtutibus atq; eruditione excoltissimo iuueni Dñ
Christophoro Helonio SS. LL. Studiosiss. Populari.*

AMPLISSIMIS,
CLARISSIMIS, PIETATE, DOCTRI-
na virtutumq; splendore prestan-
tissimis viris;

Dn. SIMONI MICHAELIS percele-
bris Susatensium Reipub. Procon-
suli prudentissimo;

Dn. SIMONI TOELMANNO I. V.
Doctori, Aduocato excellentissi-
mo;

Dn. PETRO MERCKELBACH eius-
dem Susat. Reip. Syndico & Se-
cretario dignissimo;

*Suis Dominis Affinibus & Patruo carissi-
mis, summeq; colendis:*

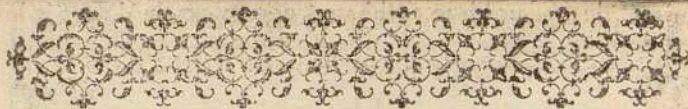
Inauguralem hanc disputationem,

In publicum obseruantia amoris atq; debita
gratitudinis testimonium
officiosè

Dicat & vouet

Thomas Merckelbach.

38/44/60998(6)

CONCLVSIONES DE PRIVILEGIIS

PRAEFATIO.

ELegans, difficilis inque quotidianum vsus crebrò incurrens priuilegiorum materia: minùs tamé ob quandam sui quasi infinitatem disputando frequentata est. Operæ precium itaq; me facturum putauì, si ea, quæ tum in Iure scripto, tum à Doctoribus nostris sparsim hac de re traduntur, in vnum cõportata fasciculum, certis positionibus circumscriberem, inq; eorundem veritatem solenni disputatione paulò altius inquirerem. Illud autem hìc præmonendum duxi, neutiquam in singulis iure nostro, expressis priuilegiorum ~~speciebus~~; Sed vniuerso duntaxat genere præsentem occupari disputationem: Quæ verò priuilegia corpori iuris clausa attinguntur, eorum obiter, & quasi per transennas, exposcente ita ordine, mentionem factam esse volumus.

CONCLVSIO I.

Priuilegium a inde dictum, quod in priuato feratur, b vel quod priuatam singulis legem tribuat, c sic definimus, vt sit ius singulare d contra commune e certâ de causâ indultum.

a quod differt à beneficio, rescripto, mandato, dispensatione, Vide post gloss. Bart. & alios præcipuè Iasonem n. 25. & seqq. in l. beneficium 3 ff de constit. princ. b c. priuilegia dist. 3. Per. Vanderan. de priuileg. credit. cap. 2. c. c. vlt. vers. priuilegia namq; 25. q. 1. c. non exemplo. 26. q. 2. aliter priuilegij vox sumitur in illa l. 12. tabularum: Priuilegia ne irroganto Cuiac. 15. obs. 8. d. l. ius singulare 1 6. ff. de ll. e. d. l. ius singulare l. 1. in f. ff. ad municipal. l.

alia notio est alius d. l. ius singulare l. 1. in f. ff. ad municipal. l.

vnic. C. de thesaur. lib. 10. c. abbate §. contra ext. de V. sig. c. in his
ext. de priuil. & excess. pri. Hostiens. in summa h. tit. P. Peckius in
c. priuilegium n. 7. de R. Iur. in 6.

I I.

*Priuilegiorum varia à Dd. enumerantur species; a qua-
rum illa potiores sunt: quod quedam sunt realia, quedam
personalia. b*

a Vid. P. Peck. in d. c. priuilegium in verb. personale & Hosti-
ens. in summa h. t. *b* tex. in l. priuilegia 196. l. in omnibus 68. ff. de
R. Iuris & in d. c. priuilegium vbi etiam Peck.

I I I.

*Realia sunt que rei, a vel caussa siue generi actionis conce-
duntur: b Personalia que personis. c*

a Veluti dignitati Costal. in l. princeps 31. ff. de legib. Ecclesiæ,
vniuersitati, ciuitati, loco, ordini, & c. l. ætatem 3. §. 1. l. forma 4. §.
quoniam ff. de censib. l. 1. §. permittitur al. §. ei datur ff. de aq.
quotid. c. cum venissent & ibi gl. de institut. c. cum olim. de con-
fuetud. Menoch. 3. præsumpt. 103. n. 24. vbi allegat. Zas. lib. 2. sing.
respon. c. 4. in f. Idem Zas. valde pulcrè in l. maritum n. 22. & seqq.
ff. sol. matr. facit huic l. proponebatur. ff. de iudic. *b* d. l. in om-
nibus d. l. priuilegia de R. Iur. *c* d. l. in omnibus d. l. priuil. d. c. pri-
uilegium de R. I. in 6.

I V.

*Illæ regulariter perpetua sunt, nec cum persona extingui-
tur; sed cum re & caussa transeunt: a hæc non item: neque
eodem modo se habent omnia.*

a d. l. in omnibus & d. l. priuilegia ff. de reg. Iur. & ibi Dec. Ca-
gnol. & alij d. l. 3. §. 1. & d. §. quoniam d. l. 1. §. & datur interdum
43. ff. de aqua quotid.

V.

*Conceduntur autem personis priuilegia variè: nam aut
sigillatim cuiusq; nomine expresso, veluti Titio, Seio: aut com-
muniter cum certâ qualitatis designatione priuilegia certis
personis indulgentur, veluti minoribus, militibus, profes-
soribus, & c.*

P. Peckius in d. c. priuilegia Hostiens. ext. h. tit. Cuiac. 15. obs. 8.

Illo casu

V I.

Illo casu personam priuilegiati non excedit priuilegium, etiamsi obtentu dignitatis concessum fuerit: a hoc casu si quidem proxima concessionis causa fuerit persona conditio, idem dicendum: secus si alia fuerit priuilegy ratio. b

a Hostiens. ext. h. t. vers. singulariter c. ad hoc ext. de usu pall. c. bonæ 2. de post. prælat. tex. cum gl. in c. quoniam de off. deleg. nisi in casu specialis fauoris c. vlt. §. pen. & vlt. de off. deleg. b Ita Dynus in d. l. in omnibus n. 3 & 4. de R. I. Signa autem ex quibus in dubio cognosci possit, personam ipsam esse causam proximam & immediatam concessionis, & sic priuilegium personale plenè concessit. Menoch. d. præf. 103. n. 2. & seqq.

V I I.

Aut deniq; certe alicui familiae vel generi aut posteris priuilegium datur: quo casu etsi perpetuum sit: a tamen ad eos, qui ex feminis nati sunt b imò ne ad ipsas quidem feminas, si maritatae sint, c extensionē eiusdem concedimus.

a tex. expressus in l. 4. ff. de iur. immunit. b l. 1. §. vlt. de iur. immunit. l. vacatio 13. de mun. & honor. gl. in l. si ita scriptum sit, filibus ff. de leg. 2. Gail. 2. obs. 2. n. 16. vbi tamen aliud esse dicit, si alicui pro se & descendentibus datum sit priuilegium. c Iaf. in l. cum quædam num. 3. ff. de iurisd. Bart. in l. quoties C. de priuileg. Schol. lib. 10. facit tex. in c. is qui §. fin. de sepult. in 6. Sichard. ad Rubr. nu. 44. C. de iure Emphyt.

I I X.

Sed utrum ij, qui ex familia, genere vel posteris sunt, coniunctim & simul omnes, an potius ordine successiuo ad priuilegium admittantur? prius plausibilius & iuri magis consentaneum, dummodo priuilegium simul & semel possit esse plurium.

Iaf. in l. Gallus §. quidā rectè n. 46. & seqq. ff. de lib. & posthum.

I X.

In dubio autem non facta hæredum mentione in priuilegy concessionem, utrum priuilegium reale, an potius personale esse præsumetur? quod magis est: a nisi per modum remunerationis.

*Go pallium si ad
nomine & l. r. d.
Seclyca transg.*

*rationis aut etiam contractus, non per modum gratie facta
esset concessio. b*

a l. 1. §. 1. l. semper 5. §. immunitati ff. de iure immunit. gl. & Dd. cōmuniter in c. venissent de institut. Iaf in l. 1. n. 19. de constit. princip. Dd. & præcipuè Alex in l. quia tale ff. sol. matr. Iaf. in l. si sic stipulatus 2. n. 12 ff. de verb. oblig. *b* Tiraq. in l. si vnquam verb. donatione largitus nu. 48. C. de reuocand. donat. Menoch. lib. 3. præsumpt. 103. nu. 13. 14. & 20. tex & ratio in l. si pactum ff. de probat. l. viam veritatis C. locat. l. veteris. C. de contrah. stipul. Iaf. in d. l. si sic stipulatus n. 13. An. Craill. 2. obl. 2. nu. 13. & seqq. Contradictunt Ioan. Andr. in d. c. priuilegium. Iaf. conf. 89. col. 2. vers. secundo facit lib. 3. Alciat. conf. 205. num. 22. Natta conf. 164. n. 20. vers. ad ista omnia per l. 1. ff. de constit. princ. Dissentit etiã P. Peck. in d. c. priuilegium n. 7. cir. fin. vers. an autem.

X.

*Rursus priuilegiorum alia sunt generalia, alia specialia:
a Generalia dicuntur communia alicui generi personarum,
vel vniuersitati in cōmune: b eorumq; quedam sunt clausa
in corpore iuris; quedam non. c*

a Hostiens. in sum. ext. h. t. Math. Colerus in tr. de process. execut. p. 1. c. 4. n. 4. per tex. in c. sanè vbi gl. ext. h. t. fac. l. leges vt generales in pr. iunct. §. fin. C. de ll. *b* Coler. d. loco vbi citat Fr. Lucanus in tr. de fisco nu. 3. aliter has species definit Hostrens. in d. sum. h. t. *c* Colerus & Lucanus vbi §. Costal. in l. hæres absens 19. ff. de iudic.

XI.

*Specialia sunt, quæ certis & singulis personis conceduntur.
d. l. priuilegia 19 6 l. in omnib. 68. ff. d. R. l. §. sed & quod principi vers. planè inst. d. iur. nat. gent. & ciu. d. l. i. §. 1. & ibi Iaf. & Dd. communiter de constit. princip.*

XII.

Ad causam efficientem priuilegiorum, quod attinet, dubium non est, quin Papa & Imperator priuilegium conferre possint; alter in spiritualibus a in secularibus alter. b

a Hostiens. in sum. ext. h. t. §. quis possit priuilegium c. proposuit ext. de concess. præbend. An & quatenus in temporalibus se Papa intromittat vid. text. & gl. in c. nouit ille vers. iurisdictionem de iudic. & in c. causam el. 2. ext. qui filij sint legit. Hostrens. in sum.

In sum. de appellat. §. a quo & ad quem. verlic. sed pone. b l. i. §. vult. & ibi las. & Dd. de cōstit. princ. d. §. sed & quod principi inst. de iur. naturali gent. &c.

XIII.

An verò Imperator ante Coronationem privilegia dare possit, iam olim agitata fuit controuersia: In qua decisio affirmatiua magis arridet.

Spec tit. de Refcr. præsent. §. ratione autem causæ num. 17. verlic. item quod obtentū. & ibid. in addit gl. in clem. de iureiu. in verb. reges. Salycet. in l. bene à Zenone. num. 7. C. de quadr. præscr.

XIV.

Sic de privilegijs & concessionibus absente Imperatore à vicario eius, seu Romanorum Rege datis, an valeant questum est. ubi itidem affirmatiua, tam ex Caroli IV. aurea Bulla, quam alijs Imperij constitutionibus & iure communi defendi potest.

l. 2. C. de off. eius qui vic. & Alex. ad Rub. de off. eius cui, &c. gl. in l. more maiorum verb. alieno ff. de iurisdic. Rolan. à Valle cōf. 86. n. 33 & seq. vol. 5.

XV.

Nec tantum hi, sed & alij his inferiores magistratus quatenus ius statuendi, eatenus & privilegij indulgendi potestatem habent.

Hofrenf. d. loco §. quis possit privilegium n. 6. c. constitutus & ibi gl. in verb. à quocunq; de relig. dom. c. quanto de his que fiunt à prælat. c. venerabilis de censibus. P. Peckius in c. decet nu. 3 de R. l. in 6. vid. gl. ad pr. 25. q. 1.

XVI.

Quid tamen si privilegium ab eo, qui potestatem concedendi non habeat, concessum fuerit, an ex superuenienti iure concedendi id ipsum confirmetur? Sic voluit Baldus.

arg. l. si seruo 20. ff. qui & à quibus man. ex quo tamen tex. contrarium potius adstruere licebit, prout etià tradit Bolognet. ibid. & not. apoft. ad gl. d. l. si seruo.

XVII.

Denique consuetudo etiam privilegium tribuit; a ut & præscriptio, præsertim immemorialis; b per quam solam pri-

uilegia maiora, quæ Regalia dicuntur, contra Imperatorem præscribuntur. c

a l. ult. C. de emancip. liber. d. c. nouit ille & ibi gl. verb. cōsuetudinem de iud. c. cum dilectus de consuetud. l. ult. C. vectigal. no. ua. & c. Mynf. 5. obs. 29. nu. 6. *b* l. hoc iure 3 §. ductus aquæ de aq. quot. & æstiu. tex. in c. super quibusdam §. præterea & ibi gl. in verb. non extat memoria de v. sign. *c* d. e. super quibusdam §. præterea de V. S. Bart. in l. si publicanus §. fin. de publican. Ioan. Borcholt. in c. vnic. n. 15. & seqq. quæ sint regal. in v. lib. feud.

X I I X.

Porro in omni priuilegio concedendo iusta debet subesse causa.

tex. & gl. in c. fanè ext. h. t. c. petijsti 7. q. 1.

X I X.

An autem in principe priuilegium concedente iusta præsumatur causa? Dd. variant. Et siquidem contra ius naturale vel gentium quid statuerit, negamus: a si contra ius posituum, ita demum iustam causam præsumi affirmamus, si princeps expressa clausula motu proprio, ex certa scientia vel de plenitudine potestatis quid rescripserit. b

a Bal. Panorm. Felin. & Dec. in c. quæ in Ecclesiarum de conflict. Iaf. in l. quo minus nu. 7. ff. de flumin. A. Gail 2. obs. 58. in princ. *b* Iaf. d. l. quo minus nu. 5. vbi multos allegat. Gail d. obs. 58. nu. 3. Ioan. Borcholt. in d. c. vnic. quæ sint regal. vbi de virtute harum clausularum differit, Menoch 2. præsumpt. 10. nu. 10.

X X.

Diuersum est, si ad postulationē partis, quod in dubio præsumitur, a a principe concessum sit priuilegium: b quo casu non ex iusta causa, sed importunitate potius supplicantis, eiusq; ex falsis narratis principē motū esse, præsumptio est. c

a tex. in c. si motu proprio in f. de præbend. in 6. Iaf. in l. 1. n. 17. C. de SS. Ecclesijs. nisi priuilegium per viam legis vel statuti concessum, aut postea in corpore iuris clausum esset, vid. omnino Iaf. in l. si quis iniquum nu. 8. & seq. ff. quod quisq; iuris in alter. Iac. Menoch. lib. 2. præsumpt. 13. per tot qui plures adfert restrictiones. *b* Dd. in locis s̄. thes. proxima allegatis gl. communiter approbata in l. legati in f. ff. de pæn. Dd. in l. rescripta, C. de prec. Imp.

v. Gail 2
obs. 1

Imp. offer. c. tex. notab. in l. i. C. de petit. bon. sublat. lib. 10. c. fin. & ibi gl. in pr. de rescrip. in 6. c. i. de religiof. dom. c. cum in iuuentute §. cæteru. de purgat. can. c. detestando de concess. præben. in 6.

5.

X X I.

Hinc sub & obreptionis exceptio huiusmodi privilegij & rescriptis principum; a ut & mandatis, quamvis sine clausula, in Camera Imperiali (qua summi principis vicem representat) obtentis, obijci potest. b

a l. 2. 3. 4. 5. & ibi Dd. passim C. si contra ius vel vtil. pub. Dd. in d. l. rescripta C. de precib. Imp. offer. quia omne rescriptum habet clausulam. Si preces veritate nitantur l. vlt. C. de diuers. rescrip. Gail. d. obs. 58 nu. 3. iure ciuili expressam. d. l. vltima. Canonico subintellectam c. ex parte el. i. de rescript. VVesemb. in par. C. si contr. ius vel vtil. pub. n. 2. Cuiac. in par. C. de diuers. rescript. Vide etiam Panorm. in d. c. ex parte. n. 9. b Gail. l. obs. 14 fac. c. cum olim de sent. & re iud.

X X I I.

Vitium subreptionis tacitâ veritate, vel confusâ ac perplexâ eiusdem narratione: obreptionis expressâ falsitate committi: hoc maius; illud minus: hoc ipso iure: illud ope exceptionis rescriptum vitare pleriq; censuerunt: a quam tamen distinctionem iuris vitpote autoritate destitutam non agnoscimus. b

a VVesemb. in par. nu. 3. & 8. C. de precib. Imp. offer. Tib. Decian. in cõf. 29. nu. 58. & 59 vol. 2. per plures autoritates. b Menoch. de arb. iud. quæst. cas. 201. nu. 9. & seqq. Joseph. Mascard. de probat. conclus. 1123. nu. 2. facit tex. in l. i. C. si nupt. ex rescript. pet. & l. sed si hac lege. §. patronum ff. de in ius voc. quod & ante hos docuit Ias. in princ. l. præscriptione. C. si cont. ius vel vtil. pub.

*Castel. in l. 10. §. pa
ubi ait si opus
legitimatis post
non cogi in imp
facen de d. leg
mor*

X X I I I.

Ad effectum enim irritandi Rescripta par virtus sub & obreptionis: Etsi interim non inficias eamus inter rescripta gratiæ & iustitiæ, atq; ita ad lites, hoc discriminis constituen- dum, ut hac ope exceptionis; illa ipso iure vitentur.

Menoch. d. cas. 201. à nu. 16. vsq; 22. per tex. in c. si motu proprio de præben. in 6. d. l. præscriptione. Qualitates autem istæ, quibus non expressis tam iustitiæ quam gratiæ rescripta reddantur

subreptitia accuratissime enumerantur ab eodem Menoch. d.
caf. 201. & caf. 202.

XXIV.

Iuris tamen communis subreptio privilegiorum vel rescriptum non vitiat: cum hoc modo Imperator, qui omnia iura in scrimio pectoris habere censetur, decipi non possit.

Ias. in d. l. præscriptione n. 10. l. omnium. 19. C. de testam. c. 1. de constitut. in 6.

XXV.

Sic nec lite pendente privilegium obtentum valet: a sed an valeat lite finita vel in futurum? qua in re nos distinctione expediemus. b

a Spec. tit. de Instr. edit. §. nūc autem videndum n. 5. vers. item opponitur per c. fin. & ibi Abbas ext. vt lit. pend. c. dudum. ext. de privileg. c. 1. & ibi gl. ext. de confirm. vtil. vel inutil. c. causam. de testib. b vid. Abbat. in d. c. fin. vt lit. pendent.

XXVI.

Præterea ad formam privilegiorum an scriptura requiratur, intricata est disceptatio. Negativam, quatenus quis de forma substantiali hoc intelligere velit, intrepidè sequimur.

tex. cum gl. in c. institutionis 25. q. 2. verb. præsentia. Menoch. de arbit. iud. quæst. caf. 420. num. 25. contrarium innuit gl. in c. 1. de censib. magna tamè privilegia scripturam requirere Bald. notavit, quem refert Ias. in l. cum proponas 1. nu. 9. C. de pact. vid. Abbat. n. 3. & Felin. nu. 5. in Rubr. ext. de constitut. & quæ not. D. Vvesemb. in par. C. de LL. & constit. princip. nu. 5.

XXVII.

Priilegium cum sit stricti iuris, a strictè quoq; est interpretandum & in sua forma & tenore, qui diligenter inspicere debet, præcisè servandum. b

a c. porro & ibi gl. ext. hoc tit. Ias. in l. Gallus §. si filium n. 43. ff. de lib. & posthum. Idem in l. 3. n. 32. ff. de constit. princ. Gail. 2. obf. 2. n. 14. latè Vvesemb. conf. 1. n. 56. vol. 1. b d. c. porro l. quicquid astringendæ 99. ff. de v. oblig. Dd. præ alleg. loco: nisi per privilegium ad ius commune fiat reductio: quo casu latè interpretandum est. Dec. in d. l. in omnib. n. 11. ff. de R. I. Ant. de Butrio & Panormitan. in c. cum olim per ill. tex. de v. sig. Ias. d. l. 3. n. 32. de constit. princip.

Hinc

Vi. in his de
iuris. & quæst.
prohibet.

XXIIX.

Hinc in priuilegijs nec de persona ad personam, a nec de loco ad locum, b nec de contractu ad contractum c fit extensio.

a c. sanè ext. h. t. Dec. d. l. in omnibus num. 6. & conf. 516. P. Peckius elegàter in d. c. priuilegia n. 7. verb. extinguitur tex. in l. quia tale ff. sol. matr. Crail. 2. obs. 144. nu. 8. quòd tamè Menoch. 3. præfumpt. 103. n. 46. hæctenus admittit, si priuilegium sit personale: fecus si reale: allegat Roman. cõf. 246. n. 4. Alex. conf. 114. n. 5. vol. 4. Crauet. conf. 239. nu. 4. b Bal. in l. i. C. de legib. Dec. in d. l. in omnibus n. 6. & ibid. Cagnol. n. 8. Colerus de process. execut. p. i. cap. 4. n. 17. c Dec. in d. l. in omnibus n. 7. Angel. conf. 272.

XXIX.

Planè ne priuilegium reddatur inutile, ad personas accessorias, uelut domesticos, familiares, ministros, castaldos, factores & nuncios priuilegiatorum extenditur.

Tex. in l. si stipulatus. iii. ff. de v. o. c. licet. §. cum conceditur h. t. in §. Specul. ad tit. de cleric. coniug. n. 5. Decius pulchrè in d. l. in omnibus n. 8. 9. & seqq. Cagnol. ibid. n. 12. Crail. 2. obs. 68. n. 6. Idè in tract. de arrest. cap. 8. n. 10. VVesemb. conf. 50. n. 22. vol. 1. Zas. in l. maritum n. 28. ff. sol. matr.

XXX.

Ratione correlationis fit etiam extensio, si modo id ratio patiatur: unde priuilegium tributum aëtori, Reo quoq, concessum intelligitur: priuilegiũ mariti uxori eius, & vice versa.

Vide Iaf. & Zas. in l. non tantum ff. de re iud. Costal. in l. princeps 31. ff. de legib. vbi tractat, an priuilegium principis Augustæ communicetur.

XXXI.

Sic & in connexis indiuiduisq, alter alterius gaudet priuilegio. a Unde nec clericus bona communia cum fratribus vel nepotibus indiuisa tenens, dummodo diuidua, pretextu priuilegiũ sui in totum ea à collectis & muneribus eximere possit. b

a l. si communem 10. ff. quædam seruit. amit. l. vnic. C. si in com. eadem causã. c. sacris. §. fin. de sepult. Menoch. 1. Rem recuper. nu. 375. Gail. lib. 1. de pac. pub. cap. 6. n. 17. & seqq. & in tract.

de pignor. obf. 20. n. II. & seq. b l. 3 §. fin. ff. de mun. & honor. Specul. de cler. coniug. nu. 13. & 14.

X X X I I.

Quid si privilegium alicui pro bonis suis, vel respectu certorum bonorum concessum sit, an ad futura seu post modum quaesita extendatur? Negamus.

Vid. Cagnol. d. l. in omnib. n. 10. adde gl & tex. in c. quia circa in f. ext. hoc tit. quia privilegium ad futura, nisi id nominatim cautum sit, non porrigitur. Iaf. in l. si stipulatus fuerim §. cum stipulamur n. 9. ff. de V. O. Cym. in l. omnia. C. de Episc. & cleric. Panor. & CC. communiter in c. cum capella ext. h. tit.

X X X I I I.

Sic nec ad incognita privilegium, quantumvis amplum extenditur: Ideoq; privilegium immunitatis alicui generaliter indultum non includere casum, publicae necessitati contrarium, rectè decisum est.

16.

v. 1853
de Jacoi
D. p. c. 109

Videatur Iaf. in l. si ex toto ff. de leg. i. tex. & ibi gl. in c. peruenit, de immunit. Ecclef. Mynf. 4. obf. 70. vbi plures allegat Cacheran. decif. 39. fac. tex. l. i. C. vt nem. lice. in empt. spec. & c. lib. 10.

X X X I V.

Clausula verò in principio, medio, vel sine privilegij posita, an ad vniuersum privilegij tenorem, eiusdemq; capitula referatur, distinctionem exigit: quam tradit Specul.

d. §. nunc autem videndum num. 8.

X X X V.

Deinde ea quoq; in omni privilegio est adhibenda interpretatio, vt quam minimum iuri communi deroget, a ne iniquitatem contineat, b & vt sine damno & iniuria tertij intelligatur. c

a c. cum dilectus §. quia nobis de consuetud. Gail. in tr. de arresto cap. II. n. 2. b Iaf. in l. fin. n. 20. de constit. princ. etiamsi princeps rescribat cum clausula, motu proprio, vel de plenitudine potestatis. Iaf. in l. ex facto nu. 5. ff. de vulgar. d. l. fin. n. 20. de constit. princip. c. pastoralis ext. h. t. c. licet de off. ordin. c. supereo. 15. & ibi gl. in verb. intentionis de off. & pot. iud. deleg. l. 2. §. merito & §. si quis à principe ff. ne quid in loco publ. l. impuberi ff. de administ. tut. l. cum filius 28. ff. de testamento mil. Iaf. in l. de inofficiofo

vi. 30
D. p. c. 109
n. 7

cap. I
de pign.
de nec
C. q. 9
p. t. u. l.
p. c. 109
p. r. o. c. a

ciofo C. de inoff. testamēto. Gail. 2. obs. 42. n. 10. Mynf. 5. obs. 9. n. 8.

X X X V I.

7

Secundum id tamen, quod verba sonant, & ex proprio suo significatu importare possunt, intelligi debet priuilegiū etiam alteri nociuum: a maxime verò si sit inserta clausula. Non obstante præiudicio & damno tertij. b

a tex. in c. ad audientiam 13. & ibid. Panor. in. 1. & 2. notab. de præscript. Ias. in l. non dubium. 41. C. de legib. vt & statutū A. Gaill 2. obs. 79. n. 4. b quæ tamen, quantum eius fieri potest de paruo præiudicio tertij accipi debet. Ias. post alios nu. 23. & seq. in l. 3. de constit. princ. Idem in l. quoties n. 3. C. de prec. Imper. off.

*si a priuilegio uenit
quod in l. 3. de const. p.
seru. ab h. 19. d. 2. d.*

*Vi. de Goff. in l. 2. C. de in. 2. v. c.
n. 7.*

X X X V I I.

An autem princeps cum damno & præiudicio tertij, priuilegium alicui concedere possit: Et posito quod sic, an citatio eorum, de quorum præiudicio agitur, necessaria sit, grauius à Doct̄oribus disputatur? ad priorem sub distinctione: a ad alteram negatiuè b respondere placet.

v. Gail 2. obs. 1

a Dd. communiter in proœm. ff. & in l. vlt. C. si contra ius vel vtil. pub. & in d. l. rescripta. Mynfing. 6. obs. 97. Gaill. 2. obs. 56. b Sarmient. lib. 1. Select. interpret. cap. 8. n. 3. & 12. Zas. in cons. 16. nu. 3. & 13. vol. 1. Ias. in repet. l. Gallus 8. § & quid si tantum n. 46. & seqq. ff. de lib. & posthum. vbi plures pro & contra allegat.

X X X I I X.

Atque hæc non modo in priuilegijs de nouo concessis; sed maxime in priuilegiorum confirmationibus procedunt: quia in ijs nihil noui datur, sed priora in eo statu & qualitate, prout sunt, confirmantur.

*Cap. Iam
de iur. l.
de excep.
C. q. d.
p. i. l. q.
p. c. q.
p. c. q.*

tex. in c. 1. & ibi gl. ext. de confirm. vtil. & inut. Ias. in l. more maiorum n. 30. ff. de iurisdic. Gail. lib. 2. obs. 1. tex. c. quia intentionis ext. h. tit. vnde requisita & interpretationem prædictam eo magis desiderant Gail d. loco nu. 14.

X X X I X.

Hinc si per sub & obreptionem impetrata sit à principe confirmatio priuilegiij falsi vel nullius, confirmatio inualida erit, etiamsi adiectæ sint clausule: Quatenus actus valet, confirmamus, Sin minus, de nouo concedimus. Item

Supplentes de plenitudine potestatis omnes defectus,
tam iuris, quam facti.

Ita tenet Panorm. in c. inter dilectos nu. 8. de fid. instrum. quod
multum notab. reputat. Ias. in d. l. more n. 26. & seq. de iurisd. Se-
quitur Gail d. lib. 2. obs. 1. n. 17. Rolan. à Valle in cōf. 2. n. 160. vol. 1.

X L.

*Planè quin de plenitudine potestatis actum nullum atque
imperfectum confirmando validare possit princeps, si modo de
voluntate, ac certa scientia eius constet, non dubitatur: a sed
in dubio id velle non creditur. b*

a Gail. d. obs. nu. 16. & 17. Ias. in d. l. more. nu. 30. b Gail d. obs.
nu. 17. vid. s. thes. 20.

X L I.

*An ciuitas petens generalem priuilegiorum confirmatio-
nem priuilegia exhibere teneatur, si antea hoc facere nō con-
sueuerit, haud intempestiue hīc in dispectionem venit? Nega-
tiue in desideratā generali confirmatione suffragamur.*

Felin. in c. ad nostram col. fin. vers. vltimo nota. de probat. Alex.
in cōf. 59. vol. 1. & cōf. 39. vol. 4. Modest. Pistor. in cōf. 37. vol. 1.

X L I I.

*Neque tantum prædicto modo confirmantur priuilegia; sed
& antiqua renouantur.*

arg. l. fin. ib. eisdem ciuitatib. C. de diuers. præd. vrb. & rust. tēp.
lib. xj. Bart. in l. si quis §. nec iterum nu. 4. ff. de edend.

X L I I I.

*Priuilegiorum obiecta circa qua versantur, sunt potissi-
mum persona, res & actiones.*

arg. §. fin. Inst. de iur. naturali gent. l. i. ff. de stat. hom.

X L I V.

*Circa personas variè considerantur priuilegia: ita sunt
priuilegia fori, qualia habent studiosi, a milites, b clerici,
c nec non y, qui miserabilium personarum nomine censentur,
d & alij.*

a Auth. habita C. ne filius pro pat. & ibi Dd. cōmuniter. b l. si
quis in conscribendo C. de pact. l. pen. & ibi Cyn. Bald. & Castr. C.
de iurisd. c. c. 1. & 2. c. si diligenti §. fin. & in c. significasti de for.

com-

competent. c. 2. & c. clerici de iud. Gail. 1. obf. 37. Mynf. 1. obf. 22.
d. tex. in l. vnic. C. quando Imp. inter pup. vel vid. vel alias mife-
rab. perfon. c. regum 23. q. 5. Maran. in spec. aur. p. 4. diff. 9. n. 77. &
feqq. Gail. 1. obf. n. 40.

XLV.

*Quo in numero principem ferè locum tenet nobile illud &
vulgatissimum priuilegium primæ instantiæ, vulgo der Auß-
tråg: quod velratione Principum; vel Prælatorum, Comitum,
Baronum, aliorumq; Nobilium Imperio immediatè subiecto-
rum in considerationem venit.*

XLVI.

*Principes ubi se inuicem vel Prælatos, Comites, Barones,
& Nobiles Imperij conuenire volunt, ipsis ex præscripto tit. 2.
& 3. Ordinat. Cam. par. 2. procedendum: Si verò Principes ab
his dem alijsq; priuatis conueniantur, in actorum arbitrio est,
vnum ex octo illis sub tit. 4. Ord. Cam. p. 2. distinctim propo-
sitis modis eligere.*

l. hæres 19. §. fin. ff. de iudic. l. 2. §. non vtique. ff. de eo quod
cert. loco, &c.

XLVII.

*Prælati, Comites, Barones, Nobilesq; Imperij & suo modo
inter se primæ instantiæ priuilegio fruuntur: à priuatis tam
forensibus, quàm subditis conuenti iudicium in Camera Im-
periali suscipere coguntur.*

arg. rub. tit. 27. Ordinat. Cam. par. 2. Gail. 1. obser. 1. nu. 17. 18. 19. &
46. Mynf. 1. obf. 89.

XLIIII.

*Ciuitates Imperiales (nisi ex priuilegio vel longissimi tem-
poris præscriptione besondere außtråge acquisierint) Ca-
meram quoque iudicem habent: vt & ciuitates Ducales
vel municipales à suis Principibus statim in Camera conue-
niri possunt.*

Gaill. d. obf. 1. num. 18. & 20. Fichard. in conf. 129. in 3. quæst. p. 2.
Mynf. 5. obf. 1.

XLIX.

Vtrobique autem tam in aliorum inferiorum Statuum &

Nobilium Imperij, a quàm Principum (extra quam si coram Consiliarijs iurissent) Aufstrâgen reconuentioni locum esse verius est. b

a hoc negat Ioan. Sichard. in l. Papin. nu. 9. C. de sent. & interloc. b per not. Zas. 2. sing. respons. 37. in pr. fac. c. ex literis de mutuis petit. Menoch. 2. arb. iud. quæst. cas. 184. Idem Menoch. 1. arb. iud. quæst. 44. nu. 6.

L.

Quid si Duci aut Principi, ut Comiti à priuato moueatur controuersia, an priuilegium, de Aufstrâg cessabit? id etiam eo casu, ubi Comitatum tantum, vel inferiora bona possederit, negarim.

arg. eorum quæ not. Gaill in tract. de arrest. c. 6. n. 6. & seqq.

L I.

Hinc ergo efficitur Duces & Principes, Ducatu licet carentes, sessionem nihilominus atq; vota in Senatum Principum, ut Principes in Comitibus Imperij obtinere.

L II.

Plurium immediatè Imperio subiectorum, quorum singuli habeant sua priuilegia de Aufstrâg, vnâ actione conueniendorum, quis erit iudex? causam in Imperij tribunali ventilandam putarem, maximè ubi citra distractionem continentie cause priuilegia cum omnibus suis requisitis seruari non possent.

per not. à Myns. 1. obser. 97. & Gaill. 1. obs. 32. Menoch. lib. 2. arb. iud. quæst. cas. 371. fac. l. fin. ff. rem pup. vel adol. salu. & c.

L III.

Idem iuris statuo, si Princeps eiusq; subditus eadem de causa in ius vocandi sint: dummodo tamen subditus non ut officialis, nomine & iussu Principis egerit; quo posteriori casu causam ad Aufstrâg remittendam concludo.

tit. 4. ord. Cam. par. 2. in pr. verfic. Doch das der Ambeman / c.

L IV.

Sic sunt priuilegia de omnino non (qualia olim Prefecto prato.

9.
prætorio, & hodie omnibus Electoribus ex aurea Bulla Caroli
IV. indulta; quibus tamen plerique ferè renunciarunt) vel
infra certam summam, certis cum solennitatibus, ut nim. pe-
cunia aliqua deponatur, ut iuramentū calum. præstetur, & c.
appellando.

l. vnic. ff. de off. præfect. prætor. Gaill 1. obf. 123, & 124. per tot.
Rob. Marant. par. 6. de appell. n. 248. & seqq.

L V.

*Sed an hæc appellationum priuilegia etiam forenses, si co-
ram priuilegiato iudice litigent, aut eiusdem iurisdictionem
prorogent, constringere possint, eleganter dubitatur? in Affir-
matiuam procliuor sum.*

quia prorogatio iurisdictionis censetur facta, cum omnib. qua-
litatibus, quemad. est apud ius dicentem. Bart. in l. 1. §. & post o.
peris n. 5. vbi etiam Iafon. n. 6. & seqq. ff. de nou. oper. nunciat.

L V I.

*Attamen à principe (cuius sententia aliàs vigore priuile-
gij appellatione non poterant impugnari) iudice ordinationis
nominato, quin appellari possit, non video quid impediatur.*

per generalem tex. §. 1. ord. Cam. p. 2. tit. 28. arg. eorum quæ scri-
bit Zaf. in d. l. 1. §. & post operis n. 4. ff. de nou. op. nunciat.

L V I I.

*Illud & ex facto in questionē venisse memini, an priuilegio
vel immemoriali præscriptione possit induci, ut ciuitates du-
cales prætergressā Domini curiā, das Hofgericht, directò ad
Cameram Imp. appellent? utrobiq; in affirmatiuā descendo.*

per not. Mynf. 1. obf. 30. & conf. 48. nu. 7. & seqq. Robert. Maran.
par. 6. de appell. nu. 374.

L I I X.

*Secundò huc pertinent priuilegia in contrahendo testan-
doq; concessa, qua in corpore iuris clausa, & passim hinc in-
de enumerata, hoc in loco recensere, non est nostri propositi.*

Vid. tit. ff. de priu. cred. & tt. tt. ff. & C. qui pot. in pign. tit. ff.
de iur. fisc. & C. de priuileg. fisc. l. ciuitas & ibi communiter Dd. ff.
de reb. cred. l. si vt proponis 8. & ibi Dd. C. de rei vind. tt. tit. ff. & C.

de Senatusconf. Vellei. & Maced. eum similibus tt. tit. ff. & C. de
testo. mil. Gaill. 2. obf. 112.

LIX.

*Eiusdem generis sunt privilegia de non condemnando in
solidum; sed quatenus quis facere potest: quibus qui gaude-
ant, & qualiter.*

Vide l. sunt qui i 6. cū ll. feqq. ff. de re iud. & ibid. Dd. 6. sunt præ-
terea 36. cum §§. feqq. & ibid. Dd. Inst. de action.

LX.

*Illud tamen non omnino extra calcem hic queri potest; an
privilegium hoc cōpetentia, ut armata militia, sic videm cœ-
lestis togatę, militibus cōpetat? Aientium sententię vti com-
muniōribus suffragiis subnixę per omnia subscribimus.*

Ial. in l. miles num. 2. ff. de red. iud. Gabr. Sarayna in addit. ad
sing. 61. Math. Mathefil. VVesemb. conf. 50. per tot. contra Math.
Mathef. in d. sing. 61 Raph. Cuman. & hos sequentem ex Neoteri-
cis Duaren. in d. l. miles.

LXI.

*In pœnarum etiam irrogationibus, a tormentis & qua-
stionibus, b certa certis personis indulta sunt privilegia.*

a l. moris 9. §. istę & feq. ff. de pœn. l. 3. §. honor 5. l. decurionum
12. C. de pœn. l. milites 8. l. diuo 11. C. de quæstion. l. omnes 33. C. de
decur. lib. 10. Tiraquell. de pœn. caus. 31. b d. l. milites 8. l. diui
C. de quæstion. vid. VVesemb. in par. ff. de quæstion. n. 10. vbi per-
sonas privilegiatas quoad hanc iuris partem recenset.

LXII.

*Privilegia quoq; & iura immunitatum huc pertinēt; que
vel ex iure communi scripto statutisve ciuitatum & locorum
consuetudinibus, vel speciali concessione principis, certis per-
sonis, vel etiam totis collegiis tribuuntur.*

Vide VVesemb. in par. ff. de vac. & excuf. nunc. & de iure im-
munit. Egid. Thomat. in tract. de muner. patrium. siue collect.

LXIII.

*Quo ex genere hoc saltem inuestigabimus, num immuni-
tas a collectis contra Imperium præscriptione acquiri possit?*
Affir-

Affirmatiue in immemoriali præscript. adſtipulamur.

10.
Tex. in d. c. ſuper quibusdam §. præterea & ibi Panor. de V. S. Recept. Imp. Auguſt. An. 48. §. Und ſoll vnſer. Item in §. Wan auch ein Modest. Piſtor conf. 4. n. 24. & ſeqq. vol. 1. Gaill. in tr. de arreſt. cap. 7. nu. 24. Idem Gaill. i. obſ. 21. nu. 15.

L X I V.

Rerum priuilegia ſunt, veluti piarum cauſarum, a dotium, b uſucapionum, c certorum contractuum, ut mutui, d præſertim in quibusdam cauſis, e Depoſiti, f matrimoni, g & ſimilium rerum. h

a Videlatè Tiraquel. de priuileg. piar. cauſarum. b l. vnic. C. de priuileg. dot. Dd. in l. aſſiduis C. qui pot. in pign. quamuis id generis priuilegium magis perſonæ, quam rei intuitu concedi v. Myſſ. 3. obſ. 33. c l. iulto 44. §. nondum. ff. de uſucap. Cuiac. 15. obſ. 8. d tex. in l. ſingularia & ibi Dd. ff. de reb. cred. e l. ſi ventri 24. §. 1. l. qui in nauem 26. l. quod quis nauis 34. l. priuilegia 32. ff. de reb. auth. iud. poſſid. l. creditor 25. ff. de reb. cred. l. 1. ff. in quibus cauſis pign. l. 1. ff. de ceſſ. bon. l. 5. & 6. ff. qui pot. in pign. Nou. 97. c. 3. & ibi Gotofred. f l. fin. vbi & Dd. de compenſat. d. l. ſi ventri 24. §. in bon. de reb. auth. iud. poſſ. l. pen. C. de depoſ. l. 14. §. 1. C. de non mun. pecun. g Vid Felin. in rub. de ſponſal. num. 6. in f. vbi 24. priuilegia matrimoni recenſet, reſert hunc Gaill. 2. obſ. 94. nu. 19. b Vid. l. 7. & quæ ibi notatur ff. de except. P. Fabrum. in d. l. in omnibus.

L X V.

Actionum priuilegia cum priuilegijs rerum ſeu cauſarum ferè coincidunt: a Ex hoc genere ſunt priuilegia actionis funeraria, b de tutela, c reſtutionis in integrum, d quarundam exceptionum, e prerogatiua vindicationis & actionis in rem in concurſu actionis in perſonam. f

a Vid. §. theſ. prox. iuncta d. l. in omnib. b l. 2. de priu. cred. alias l. quæſitum de reb. author. iud. poſſ. P. Faber. in d. l. in omnib. l. pen. ff. de relig. & ſumpt. fun. c l. aliam 29. ff. de nouat. d gl. ad d. l. in omnibus. e c. 1. de lit. conteſt. in 6 vbi Phil. Franc. VVeſemb. in par. nu. 7. & 10. ff. de except. f d. l. ſi ventri 24. §. in bonis & ibi Gotofr. de reb. aut. iud. poſſ. l. eos 9. C. qui pot. in pign. l. procuratoris 5. §. pen. ff. de tribut. l. depoſit. 38. ff. de pecul.

LXVI.

Hinc eleganter cōtrouertitur, an priuilegium actionis nouata in actionem secundam nouantem transeat? quod tum dixerim, si in secunda sit repetitum: a unde & receptum pignora in nouatione repetita censeri cum prioritatis priuilegio reuerata. b

a d.l. aliam 29. vbi Bart. l. 4. §. si ex conuentione vbi & Iaf. n. 2. ff. de re iud. *b* l. creditor. 3. vbi Costal. & in l. creditor. 12. §. Papi- nianus ff. qui pot. in pig. And. Gail. 2. obs. 30. n. 12.

LXVII.

Ex priuilegijs varie nascuntur actiones, tam possessorium, quàm petitorium respicientes: a veluti condictio ex lege vel quasi, b actio in factum ex edicto si quis ius dicenti non obtemp. c & imploratio officij iudicis nobilis: d quod & diuersimodè pro circumstantiarum ratione obseruatum scio.

a Bald. conf. 346. nu. 5. vol. 1. *b* arg. d. §. sed & quod principi. VVesemb. in par. C. de diuers. rescript. nu. 6. fac. §. Tripli. Inst. de actionib. *c* per l. vnic. vbi Dd. ff. si quis ius dicen. non obtemp. *d* VVesemb. d. loc. nu. 6.

LXIIIX.

Sed & remedium L. diffamari contra impugnantes priuilegium principis competere tralatitium est.

Cæf. Contard. in repet. l. diffamari C. de ingen. & manumif. cap. 3. n. 27. Felin. in c. accepimus. nu. 6. de fide instrum.

LXIX.

Vt autem effectum suum sortiantur priuilegia præsertim in iudicio, non modo alleganda sunt, & rite insinuanda tam iudici quam parti; a sed etiam, si de ijs controvertatur, legitimè probanda cum qualitate ad intentionem requisita. b

a l. si quis per diuinam C. de aquæduct lib. 11. Gail. 1. obs. 1. n. 9. & seqq. alioqui sententia contra id lata valet. c. cum inter. de sent. & re iud. Peck. in c. decet. in f. de Reg. iur. in 6. *Sed an priuilegium corpori iuris insertum allegare opus est.* v. Felin. disputantem pro & contra

& contra in c. cum ordinem nu. 8. ex. de rescr. Malcar. de probat. concl. 1108. num. 14. b Vid. latè VVeseleb. conf. 1. nu. 54. Mynf. conf. 19. nu. 9. & 34. vid. etiam. gl. & CC. in c. abbate verb. fiat fides de verbor. signif.

L X X.

An verò ad probationem priuilegiorum sufficiat producere confirmationem, foriè quia originalia amissa sunt; passus est in praxi quotidianus atque vtilis. Quod ita demum verum est, si in priuilegio confirmatorio series atque tenor priuilegij originalis sit insertus; vel etiam si confirmans in diplomate confirmationis ex certa scientia attestetur, se illud vidisse: diuersum si simpliciter & generaliter facta sit confirmatio, non inserto tenore priuilegij confirmati.

Spec. tit. de instr. edit. §. nunc autem videndum. num. 1. 2 & 3. quem sequitur Panorm. in c. inter dilectos ext. de fid. instrum. Ias. in auth. si quis nu. 8. C. de eden. tex. in c. pen. de confir. vtil. & inutil. gl. ord. in c. si Romanorum 19. distinct. Ferrar. in for. oppo. contra instr.

L X X I.

In Camera Imperiali priusquam citatio alyq; processus contra priuilegiorum violatores decernantur, priuilegiatum in libello supplici legitimam priuilegij, vt dixi, insinuationem, a eiusdem continuam possessionem, vel quasi, b & aduersarium scienter ac dolo c eidem contrauenisse, narrare oportet.

a Gaill d. obs. 1. nu. 7. & seqq. Ioan. Zanger. in tract. de except. part. 2. cap. 1. num. 138. & seq. b Ias. in l. Barbarius n. 49. ff. de off. prætor. Mynfing. conf. 19. c 1. 3. §. 1. ff. de sepulc. violat. Mynf. d. conf. 19. in pr. & centur. 3. obs. 98. quomodo a. dolus probetur latè admodum explicarunt Menoch. lib. 6. præsumpt. cap. 3. & Mascard. in tract. de probat. verb. dolus.

L X X I I.

Que vbi in progressu causse doceri, nec expositionibus Rei elidi aut infirmari possunt, pœna priuilegij inserta committitur, dimidietate eiusdem parti laesæ, altera Fiscali Imp. qui

se pro interesse introuertit, postmodum applicanda.

l. lege Cornelia 25. §. vlt. ff. de Senatusconsulto Silan. Mynf. 4.
obferu. 80. Gaill. 1. obf. 114.

L X X I I I.

Effectus etiam priuilegiorum est, ut iuri communi derogent, a maximè si contineant clausulam Non obstat lege; & eorum in iudicando non minus quam aliarum LL. & consuetudinum rationem iudex habere debeat. c

a Vid. alleg. ad thes. 3. in lit. e. b Specul. d. §. nunc autem videndum nu. 5. c quia statuta, priuilegia, & consuetudines paribus passibus ambulant. VVef. conf. 1. nu. 56.

L X X I V.

Quid tamen si princeps priuilegium tribuat, num in dubio statuto ciuitatis derogare dicendus sit? Id non præsumendum.

Menoch. 6. præsumpt. 39.

L X X V.

Planè clausulâ Non obstante aliqua constitutione vel statuto, expresse priuilegio insertâ, tollit statuta, non modo præsentia, sed etiam futura.

Ias. in l. si mihi & tibi §. in legatis num. 21. in 1. lect. & nu. 14. in 2. lect. ff. de leg. 1. vbi plures allegat. Diuersum est in consuetudine, &c. Ias. ibid. vbi rationem diuersitatis adsignat.

L X X V I.

Sed an ius commune, quam ius priuilegij fortius & potentius sit, quesitum memini? Subsisto: propius tamen est, ut id affirmem.

arg. l. eius 34. §. 1. ff. de testamento milit. Nou. 7. c. 9. inf. c. cum terra ext. de elect. Ias. in l. centurio nu. 12. ff. de vulg. Idem in l. filius fam. §. 1. lect. 1. n. 74. & lect. 2. n. 109. ff. de leg. 1.

L X X V I I.

Vnde etsi utrunq, ab vno & eodem homine in iudicium deduci possit: a priuilegiatum tamen in dubio iure, potius communi, quam suo priuilegio, si pares omnino sint termini, &

ni, & nulla inter utrumque extet differentia, usum præsumimus. b

a c. cum dilectus ext. de consuetud. gl. in c. veniens verb. renunciaffe, de præscript. & in c. contra verb. priuilegio dist. 100. Bald in l. i. col. pen. C. de furt. b Alciat. 3. præsumpt. 36. Menoch. 4. præsumpt. 4. pertot & potissimum nu. 7. & seqq. Idem lib. 6. præsumpt. 6.

L X X I X.

An verò priuilegiatus contra priuilegiatum utatur suo priuilegio, dubitari solet? Et non posse vti, nisi utriusq; priuilegium disparis qualitatis & conditionis sit, asserimus.

l. verum n. §. fin. cum l. seq. & l. si minor. 34. de minor. Costal. ad d. l. verum §. fin. Iaf. in l. si constante n. 216. ff. sol. matr. Panorm. in c. in præsentia nu. 38. de probat. Bart. & alij in Auth. Quas actiones C. de SS. Ecclesijs.

L X X I X.

Quid si priuilegiatus non priuilegiato, puta Ecclesia priuato, Clericus Laico succedat? quid item iuris in casu conuerso? in priori questione sub distinctione affirmatiuam, a in posteriore negatiuam b propugnabimus.

a Vid. Specul. tit. de cler. coniug. n. 10. & seqq. Bart. & Dd. communiter in l. cum filiusfam. §. in hac ff. de verb. oblig. & Dd. communiter, præcipue Iaf. in d. Auth. quas actiones n. 36. & 38. b Iaf. d. Auth. quas actiones n. 41. per tex. in l. licitatio al. locatio 9. §. fin. ff. de public. & vectig.

L X X X.

Eo amplius queritur à quo primum tempore priuilegium suos effectus sortiatur, concessionisne an scientie eius, cui concessum est? verius est scientie tempus spectandum esse.

Vid. Iaf. in l. 3. num. 46. & seqq. ff. de constit. princip. vbi plures allegat. Vid. not. l. absenti ff. de donat. Abbas in c. cognoscens num. 7. de constit. tex. express. in c. i. de concess. præbend. in 6.

L X X X I.

Priuilegiorum caussa, vt plurimum apud Imperatorem, vel in Camera Imperiali, cuius iurisdictionem etiam sine

personarum contemplatione fundant, a ventilantur. Unde & citationem ad vidend. se incidisse in pœnam privilegio insertam contra mediata Imperio subiectum in Camera obtineri posse crediderim.

a Gail.d.obf.i.nu.7. & seqq. lib.i. Zanger. in tract. de except. part.2.cap.1.num.138.

LXXXII.

Ceterum impetratâ Citationem ad videndum se incidisse, &c. an una cum hoc processu saltem incidenter & per consequentiam causa principalis in Cam. ventilari possit, ita ut quamvis reus absoluat a pœna, tamen super causa principali pronuncietur? Sape disputatum est. Sed crebrioribus præiudicijs negatiua obtinuit, nisi alia cœcurrat qualitas, quæ Camera iurisdictionem fundet.

Zanger. eleganter. in tract. de except. par.2. cap.1. nu.141.

LXXXIII.

Sed & ordinarius iudex, quando non de substantia privilegij controuertitur, sed quatenus illud partis ius concernit, cognitionem habet.

Gail d. loc. num.13. post Bald. in prælud. feud. num.18. & in c.1. de lege Corrad. in vsib. feud. Abbas in c. cum venissent. num.3. ext. de iudic.

LXXXIV.

Conseruatores quoque privilegiorum, quibus tuendi & defendendi privilegij ius est, de violatione privilegiorum cognoscere possunt; si forma rescripti conseruatorij iurisdictionem tribuat.

c.1. & fin. vb. gloss. & CC. de offic. deleg. in 6.

LXXXV.

Aliàs conseruatores in dubio nudi sunt executores, qui à manifestis duntaxat iniurijs, quæ iudicalem indaginem non exigunt, siue commissis, siue committendis defendunt: a Quandoq; etiam ipsi velut pars coram iudice superiore iura priuilegiatorum persequuntur.

a d.c.1.

a d. c. i. & fin. de off. deleg. in 6. vbi Ioan. Andr. Guido Papæ
in sing. suo 152. & 433.

LXXXVI.

Restat ut de amissione & cessatione priuilegiorum videamus: amittuntur vel culpa, aut facto priuilegiati; vel sine culpa eius.

LXXXVII.

Culpa, veluti si priuilegio suo quis abutatur; a si delinquat; b & multo magis, si ob delictum aliquod deportetur, vel hodie in bannum declaretur. c

a c. priuilegium ii. q. 3. c. sic decet. cum seqq. 25. q. 2. c. vt priuilegia ext. h. t. c. vbi ista dist. 74. gl. in c. decet. de R. I. in 6. Crauet. conf. 21. nu. 3. b l. filio 48. §. i. ff. de ritu nupt. l. i. C. vbi Senat. vel clariss. c. ad aures c. in quibusdam ext. de pœn. Ferrar. in for. oppos. contr. instrum. verb. penitus. Gail de arrest. cap. 10. c. Myns. I. obs. 90. Gaill. I. obs. I. n. 38. & lib. I. de pac. pub. c. i.

LXXXIX.

Ideoq; exemptionum priuilegia in causis fractæ pacis non admittuntur. a An verò in studiosis quoque, si ob delictum criminaliter conueniantur, priuilegium fori quiescat, questionis est? Ita videtur. b

a Andr. Gail. lib. I. de pac. pub. cap. II. num. 2. Myns. 5. obseru. 58. b Iaf. in d. l. 3. nu. 52. in f. ff. de constit. princ. Sicard. in d. Auth. habita nu. 21. Quamuis gloss. ibid. in verb. litem. contrarium innuat.

LXXXIX.

Eodem modo castrum, Ecclesia, ciuitas, vel collegium auctoritate superioris, ob delictum destructa suis exiit priuilegijs, nec etiam post restaurationem nisi principis auctoritate factam ea recuperat.

Gail. 2. obser. 61. per totum.

XC.

Sed an ex delicto ciuium, ciuitas sua perdat priuilegia? cum Dd. concludo id non aliter fieri posse, quam si omnes,

D

aut maior pars ciuitatis, precedente publici consilij conuocatione, eiusque deliberatione, aut per suos regentes deliquerint.

l. metum 9. §. animaduertendum ff. quod met. causa. Mynf. 4. obf. 78. & seqq. Clar. 5. sent. §. vlt. q. 16. num. 8. & seqq. Gomez. 3. resol. c. 1. num. 52. Mynsing. conf. 19. num. 46. Gaill. lib. 2. de pac. pub. c. 9.

XCI.

Præscriptione quoque, & negligentia non utentis amitti priuilegium inter omnes constat: Quando verò & quomodo, non est satis expeditum: ubi sic distinguimus: aut priuilegium in faciendo consistit, quo scilicet alicui facultas faciendi aliquid conceditur: aut in non faciendo.

Ita gl. Panorm. & Felin. d. c. cum accessissent ext. de cōstit. And. Gail. 2. obf. 60. in princ.

XCII.

Primo casu priuilegium spacio 10. annorum non utendo amittitur; a si modo negligentia aliqua non utenti imputari possit. b

a tex. in l. 1. & ibi. gloss. ff. de nund. Gail. de obf. 60. in pr. et si in priuilegio nominatim ad beneplacitum priuilegiati facultas faciendi concessa sit. Panorm. in c. vt priuilegia ext. h. t. quem sequitur Iaf. in d. l. 3. num. 57. ff. de constit. princ. Mynf. conf. 19. nu. 19. & 20. Dissentit Gaill d. obf. 60. num. 9. & ibidem relati. b d' obf. 60. in princ. tex. in l. vnus ex focijs 34. §. vltim. cum l. seq. de feruit. rult. prædior. Iaf. latè. d. l. 3. num. 53. & seqq. Menoch. 6. præsumpt. 41. num. 16.

XCIII.

Secundo casu præscriptione non est opus; sed per solam contrauentionem, adeoque, vnicum actum priuilegio directo contrarium statim illud amittitur, quasi per tacitam renunciationem.

tex. in l. commissoria C. de pact. int. empt. l. 2. C. de iure delib. c. pro illorū ext. de præbend. gl. in c. accedentib. h. t. & in d. c. cum accessissent & ibid. Abb. & Felin. de constit. Gail. d. obf. 60. n. 10. latè

latè lafon. in d. l. 3. n. 58. & feqq. de constit. pr. vbi hanc conclusio-
nem octo modis limitat.

X C I V.

*Singulorum tamen contrauentio & tacita renunciatio
communitati, vel vniuersitati in amittendo ipsius priui-
legio non praiudicat; nisi longissimi temporis accedat præ-
scriptio.*

tex. in c. si de terra & c. accedentibus ext. h. t. vtrobiq; gl. Pa-
norm. & Felin. c. cum omnes. de constit. Gail. d. obf. 60. n. 12. & in
tract. de arrest. cap. 10. n. 24. Mynf. conf. 19.

X C V.

*Item Ecclesie, vel pio loco concessum priuilegium non per-
ditur per contrauentionem; nisi discursis 40. annis.*

Iaf. in l. falso num. 3. C. de diuers. rescript. vbi alleg. Innoc. in c.
accedentib. de priuileg. cuius dictum pro singulari exclamat &
sequitur Panorm. in c. pro illorum de præbend.

X C V I.

*Et vt tacita renunciatio; sic multo magis expressa priui-
legium tollit; a nisi tale sit, cui omnino renunciari non
possit. b*

a d. l. si quis in conscribendo cum similib. Mynf. 1. obser. 88.
b l. alia 14. §. 1. ff. sol. matr. c. significasti & c. si diligenti ext. De fo-
ro compet. Dd. communiter in d. l. si quis in conscribendo Gail.
1. obf. 40. per tot.

X C V I I.

*Huc etiam pertinet, quod priuilegium perditur per senten-
tiam contra illud latam, nisi ab ea legitimè appelletur.*

gl. & Panorm. in c. suggestum nu. 6. ext. de decim. Dec. in c.
cum inter de re iudic. Crauet. conf. 105. nu. 1. & per tot. c. suborta
ext. de re iud. Ferrar. in form. opp. contra. instrum. verbo peni-
tus vers. sexto perditur.

X C I I X.

*Eodem modo si is, cui priuilegium immunitatis à tributis
& collectis datum est, sciens patiatur se velut debitorem libere*

census vel ratiocinijs publicis inscribi, nec appellet, hoc ipsum sibi eum praeiudicare proditum est.

Ias. in l. 3. nu. 59. quod tamen ibid. in dub. reuocat. ff. de constit. princip. sed melius in l. falso nu. 3. C. de diuers. rescript. per. l. i. §. si quis tutor ff. quando appel. lit.

X C I X.

Sine culpa priuilegium amittitur, videl. si ad certum tempus, quod iam elapsum est, concessio facta est: a si ratio, ob quam indultum fuit, omnino cessauerit: b aut mutatis temporum aut locorum circumstantijs nimis graue praeiudicium & damnum alijs inferat. c

a l. 2. C. de diuers. refer. b tex. in l. Titia Seio 87. §. 1. & ibi Bartol. & Bald. ff. de leg. 2. tex. cum gl. in c. magna in f. de voto. Ias. in l. ex. factio n. 7. ff. de vulg. subst. Dec. ad d. l. in omnib. n. 17. & seq. dummodo ratio vel causa finalis sit, non impulsua gl. in l. i. verb. causam ff. de postulan. Tiraquel. in tract. Reg. cessante causa, & c. §. longè magis Inst. delegat. vt in dubio praesumitur. Dyn. in c. decet. num. 6. de R. I. in 6. gl. in l. 2. §. fin. ff. de donat. Crauet. conf. 239. num. 5. c d. c. suggestum vbi gl. tex. & gl. in c. quid per nouale. de V. S.

C.

Finitur etiam reuocatione eius, qui concessit priuilegium: vbi distinctione est opus: aut enim subdito, aut non subdito concessum est priuilegium.

Priuilegiorum concessio an subiectione arguat vid. Menoch. conf. 2. in causa Finariensi nu. 16. & 106.

C I.

Subdito concessum regulariter per Principem, non etiam alium à Principe inferiorem, a reuocari potest: b nisi ius aliquod de iure gentium iam priuilegiato questum sit; c aut nisi per viam contractus vel remunerationis causa indultum fuerit. d

a Felin. ind. c. nouit. ille nu. 11. de iud. P. Peckius. in c. quod semel nu. 5. de R. I. in 6. Crauet. conf. 21. num. 3. b Auth. Qua in prouin-

15.
prouincia ibi priuilegio non obstante C.vbi de criminib.l.i. C. de
immunit.nem.conced.lib.10.d.l. hæres absens 19 ff.de iud Chaf-
fan.in confu. Burg. rub.1. §.5. in verb. s' il n' a grace n 188. & seqq.
c Felin.d.c.nouit ille n.10. & in c.1. de probat. d Felin.d.c.nouit.
P.Peckius in d.c.decet.n.1 de R.I. in 6. Cafr.& alij in l. digna vox
C.de LL. cuiusmodi etiã est. quod princeps in inauguratione sua
iurat obseruare. Henning. Goden. conf. 32.

C II.

*Contra concessum non subdito post acceptationem, a est
irreuocabile; b nisi iusta subsit reuocandi causa. b*

a secus ante acceptationem Felin. d. c. nouit. ille n. 9. b CC.
communiter in d. c. nouit ille & in d. c. 1. de probat. Cafr. & Dd.
communiter in l. digna vox C. de LL. c Felin. c. d. nouit n. 8. &
9. vers. 4. vbi ponit plures limitationes.

C III.

*Reuocatum verò non aliter intelligitur, quam si de men-
te reuocantis aperte conslet: a unde priuilegium prius per
posterius non tollitur; b ne quidem generale per speciale;
c nisi in posteriori fiat mentio de primo, d vel etiam nisi
de certa principis voluntate manifestis probationibus cõsset. c*

a l. cum hic status 32. §. sed vbi semel. de donat. int. vir. & vxor.
l. si peculium 10. §. 1. ff. de manumif. testamento. b c. cum ordinem
c. cæterum de rescript. c. ex parte 12. de off. & potest. deleg. c. ve-
niens ext. de præscript. c Vid. gl. notab. ad pr. 25. q. 1. vers. nunc
videndum per c. nonnulli ext. de priuileg. gl. in d. c. cum ordinem
verb. non facta mentione. d gl. in c. 1. verb. noscatur de constit. in
6. Panorm. in d. c. nonnulli n. 8. Costal. l. fin. de constit. princ.

C IV.

*Quoties etiam statuo vel l. generali priuilegium aliquod
tollitur, etiam per clausulam, Non obstantibus quibus-
cunque priuilegiis: non tamen priuilegia in corpore iuris
clausa tolluntur, nisi de his in specie facta sit mentio.*

Tex. in l. decurionib. C. de silentiar. lib. 10. c. nonnulli ext. de re-
script. Bart. post gl. in l. 2. §. legatis ff. de iud. gl. & Costal. in d. l. hæ-
res absens. laf. in d. l. 1. n. 16. ff. de constit. prin. Felin. in c. sicut Ro-
mana. n. 12. de Rescript.

C V.

Morte concedentis regulariter privilegium non finitur, maxime si per viam contractus concessum sit.

c. decessorū 25. q. 2. c. vlt 16. q. 6. tex. in d. c. decet. & ibi Peckius de R. I. in 6. fac. not. ab Abbat. in c. cum ad hoc. num. 9. de cler. non resident.

C V I.

Cui & hoc consequens est, facultatem vel privilegium testandi clerico tributum, morte concedentis non expirare.

c. si super gratia de off. deleg. in. 6. & c. eum cui de præbend. eod. lib. Sarmient. lib. 4. de Redit. Ecclesiast. cap. 4. num. 2. contra Socin. iun. & Couar. à Sarmien. relatos.

C V I I.

Huius loci illud quoque est, num privilegia ab Imperatore vel Rege data successor in Imperio reuocare possit? quod vix concesserim, nisi iura Imperij vel Regni grauer lesa sint.

per l. pen. ff. de constit. princip. l. perfecta C. de donat. quæ sub mod. c. si ea destruerē, & c. institutionis 25. q. 2. d. c. decet. de Reg. iur. in 6. Specul. d. §. nunc videndum nu. II. vb. vide etiam not. in apof. still. Ferrar. in form. oppos. contr. instr. verb. alijs rationib. nu. 2. quia non debet principi interdicta esse leuis donatio maxime erga bene meritos l. nec adiecit ff. pro soc. l. vnic. C. si Imper. larg. soc. & c. lib. 10.

C I I X.

Denique sciendum est, privilegium semel extinctum non reuiuiscere.

l. qui res. §. aream. ff. de solut. arg. l. cum ex causa. in fin. & l. fin. C. de remiss. pig. Crauetta consil. 322. nu. 3. Idem in consuetudine Zaf. conf. 5. n. 89. vol. 1. Felin. in c. cum tanto. n. 24. de consuetud.

L A V S D E O S E M P E R.

F I N I S.

147,

cius
cler.

te-

nd.
tra

e
ix

ub
g.
in
au.
nè
g.

on

in.
ne

...
ad

380/44/60998(6)

X13<4460998600011

